

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wydawnictwa Szkolne
i Pedagogiczne S.A.
Pomagamy uczyć

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Poradnik dla opiekunów Lokalnych Grup Projektowych w Projekcie

**Akademia
Przyszłości**

**Opracowanie:
Anna Okońska-Walkowicz**

Materiały dystrybuowane bezpłatnie

Spis treści

Wstęp

1. Lokalne Grupy Projektowe - kształtowania kompetencji kluczowych
2. Lokalne Grupy Projektowe – działania sprzyjające rozwojowi emocjonalnemu uczniów
3. Lokalne Grupy Projektowe w programie e-Akademia Przyszłości - technologia projektu szkolnego
4. Jak włączyć ocenianie w ramach Lokalnych Grup Projektowych do Szkolnego Systemu Oceniania?
5. Przykładowe projekty uczniowskie
6. Załączniki

Wstęp

Lokalne Zespoły Projektowe są częścią Projektu E-Akademia Przyszłości, dzięki której uczestnicy projektu powinni zostać wyposażeni w kompetencje społeczno-obywatelskie oraz kompetencje w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości. Istnieje też duże prawdopodobieństwo, że pracując metodą projektu, rozpoznają swoje predyspozycje i mocne strony, co znacznie przyczyni się do wzrostu ich kompetencji w zakresie uczenia się. Lokalne grupy projektowe mają pracować metodą projektu. Szczegółowy opis metody stanowi część II Poradnika, istotne informacje zostały zawarte w Gimnazjalnym Programie Kształtowania Kompetencji Kluczowych oraz prezentacjach, które mogą Państwo pobrać ze strony projektu.

Niniejsze opracowanie ma na celu pomóc w przeprowadzeniu konkretnych zadań wpisanych w projekt z uwzględnieniem najistotniejszych elementów metodycznych i formalnych. Znajdą się w nim potrzebne formularze, przykłady uczniowskich obywatelskich działań metodą projektu zrealizowane w projekcie realizowanym przez Społeczne Towarzystwo Oświatowe, finansowanym z Funduszy Norweskich oraz wyjaśnienie psychologicznego aspektu zasadności samodzielnych działań uczniowskich. Po raz wtóry zacytowano odnośne fragmenty załącznika do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europy, aby ułatwić opiekunom stałe monitorowanie przebiegu projektu szkolnego w kontekście zgodności z zapisanymi wiadomościami, umiejętnościami i postawami. W poradniku została zaledwie dotknięta problematyka związana z ocenianiem udziału uczniów w projektach. Bardziej szczegółowy pogląd w tej sprawie zostanie zarysowany po pierwszej edycji projektów pod wpływem pozyskanych od opiekunów projektów informacji.

Życzymy Państwu ciekawych, inspirujących doświadczeń w czasie realizacji projektów w szkole oraz ciekawych odkryć dotyczących ciągle nie do końca rozpoznanych możliwości naszych uczniów.

1. Lokalne Grupy Projektowe - kształtowanie kompetencji kluczowych

Projekt e-Akademia Przyszłości powstał dla wyposażenia gimnazjalistów w siedem z ośmiu kompetencji kluczowych zapisanych w Zaleceniu Rady Europy z dnia 18 grudnia 2006.

Praca uczniów w lokalnych projektach miała przede wszystkim zapewnić im kompetencje społeczne, obywatelskie, w zakresie innowacyjności, przedsiębiorczości oraz w zakresie uczenia się.

Zapisane w Zaleceniu obszary wiedzy, umiejętności i postulowane postawy miały stać się celami kształcenia i wychowania w lokalnych projektach. Opiekunowie projektów grup projektowych, z jednej strony darując uczniom maksymalnie dużo okazji do poczucia sprawstwa, powinni tak stymulować działania uczniów, aby uzyskać możliwie dużo oczekiwanych efektów.

Dla tych efektów będzie trzeba pozyskiwać dyrekcję szkoły, rodziców realizatorów projektów oraz wszelkie potrzebne i ważne osoby z zewnątrz.

Poniżej znajduje się stosowny fragment Zalecenia, który pomoże w należyтым merytorycznym sprawowaniu opieki nad projektami oraz w promowaniu treści zalecenia wśród rodziców oraz w środowisku lokalnym w celu uzyskania łatwiejszego poparcia dla uczniowskich działań.

Mądre, taktyczne popularyzowanie celów projektu może pomóc w budowaniu osobistych autorytetów opiekunów w środowisku lokalnym jako działaczy społecznych czy rzeczników społeczeństwa obywatelskiego oraz prestiżu szkoły jako miejsca wychowania przedsiębiorczych obywateli.

Opis kształtowanych w ramach Lokalnych Grup Projektowych kompetencji kluczowych

„**Kompetencje społeczne i obywatelskie** są to kompetencje osobowe, interpersonalne i międzykulturowe obejmujące pełny zakres zachowań przygotowujących osoby do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, szczególnie w społeczeństwach charakteryzujących się coraz większą różnorodnością, a także rozwiązywania konfliktów w razie potrzeby.

Kompetencje obywatelskie przygotowują osoby do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim w oparciu o znajomość pojęć i struktur społecznych i politycznych oraz poczucie się do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa.

Dla powodzenia w kontaktach interpersonalnych i uczestnictwie społecznym niezbędne jest rozumienie zasad postępowania i reguł zachowania ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach (np. w pracy).

Równie istotna jest świadomość podstawowych pojęć dotyczących osób, grup, organizacji zawodowych, równości płci i niedyskryminacji, społeczeństwa i kultury.

Konieczne jest rozumienie wielokulturowych i społeczno ekonomicznych wymiarów społeczeństw europejskich, a także wzajemnej interakcji narodowej tożsamości kulturowej i europejskiej tożsamości.

Podstawowe umiejętności w zakresie tej kompetencji obejmują zdolność do:

konstruktywnego porozumiewania się w różnych środowiskach, wykazywania się tolerancją, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia, negocjowania połączonego ze zdolnością tworzenia klimatu zaufania, a także zdolność do empatii.

Osoby powinny być zdolne do radzenia sobie ze stresem i frustracją oraz do wyrażania ich w konstruktywny sposób, a także powinny dokonywać rozróżnienia sfery osobistej i zawodowej.

Kompetencja ta opiera się na współpracy, asertywności i prawości.

Osoby powinny interesować się rozwojem społeczno-gospodarczym, komunikacją międzykulturową, cenić różnorodność i szanować innych ludzi, a także być przygotowane na pokonywanie uprzedzeń i osiąganie kompromisu.

Kompetencje obywatelskie opierają się na znajomości pojęć demokracji, sprawiedliwości, równości, obywatelstwa i praw obywatelskich, łącznie ze sposobem ich sformułowania w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej i międzynarodowych deklaracjach oraz ich stosowaniem przez różne instytucje na poziomach lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym.

Obejmują one również znajomość współczesnych wydarzeń, jak i głównych wydarzeń i tendencji w narodowej, europejskiej i światowej historii.

Ponadto, należy zwiększyć świadomość celów, wartości i polityk, jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne. Niezbędna jest również znajomość integracji europejskiej oraz struktur UE, z ich głównymi celami i wartościami, jak i świadomość różnorodności i tożsamości kulturowych w Europie.

Umiejętności w zakresie kompetencji obywatelskich obejmują zdolność do efektywnego zaangażowania, wraz z innymi ludźmi, w działania publiczne, wykazywania solidarności i zainteresowania rozwiązywaniem problemów stojących przed lokalnymi i szerszymi społecznościami.

Do umiejętności tych należy krytyczna i twórcza refleksja oraz konstruktywne uczestnictwo w działaniach społeczności lokalnych i sąsiedzkich oraz procesach podejmowania decyzji na wszystkich poziomach, od lokalnego, poprzez krajowy, po europejski, szczególnie w drodze głosowania.

Pełne poszanowanie praw człowieka, w tym równości, jako podstawy demokracji, uznanie i zrozumienie różnic w systemach wartości różnych religii i grup etnicznych, to fundamenty pozytywnej postawy. Oznacza ona zarówno wykazywanie poczucia przynależności do własnego otoczenia, kraju, Unii Europejskiej i Europy jako całości oraz do świata, jak i gotowość do uczestnictwa w demokratycznym podejmowaniu decyzji na wszystkich poziomach.

Obejmuje ona również wykazywanie się poczuciem obowiązku, jak i okazywanie zrozumienia i poszanowania wspólnych wartości, niezbędnych do zapewnienia spójności wspólnoty, takich jak respektowanie demokratycznych zasad.

Konstruktywne uczestnictwo obejmuje również działalność obywatelską, wspieranie różnorodności i spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju oraz gotowość poszanowania wartości i prywatności innych osób.

Kompetencje społeczne są związane z dobrem osobistym i społecznym, które wymaga świadomości, w jaki sposób można zapewnić sobie optymalny poziom zdrowia fizycznego i psychicznego, rozumianego również jako zasób danej osoby jej rodziny oraz bezpośredniego otoczenia społecznego, a także wiedzy, w jaki sposób może się do tego przyczynić odpowiedni styl życia.

Umiejętności w zakresie kompetencji obywatelskich obejmują zdolność do efektywnego zaangażowania, wraz z innymi ludźmi w działania publiczne, wykazywania solidarności i zainteresowania rozwiązywaniem problemów stojących przed lokalnymi i szerszymi społecznościami.

Inicjatywność i przedsiębiorczość oznaczają zdolność osoby do wcielania pomysłów czyn. Obejmują one kreatywność, innowacyjność i podejmowanie ryzyka, a także zdolność do planowania przedsięwzięć i prowadzenia ich dla osiągnięcia zamierzonych celów.

Stanowią one wsparcie dla indywidualnych osób nie tylko w ich codziennym życiu prywatnym i społecznym, ale także w ich miejscu pracy pomagając im uzyskać świadomość kontekstu ich pracy i zdolność wykorzystywania szans; są podstawą bardziej konkretnych umiejętności i wiedzy potrzebnych tym, którzy podejmują przedsięwzięcia o charakterze społecznym lub handlowym lub w nich uczestniczą.

Powinny one obejmować świadomość wartości etycznych i promować dobre zarządzanie. Osoby powinny również być świadome zagadnień etycznych związanych z przedsiębiorstwami oraz tego, w jaki sposób mogą one wywoływać pozytywne zmiany, np. poprzez sprawiedliwy handel i przedsięwzięcia społeczne.

Umiejętności odnoszą się do proaktywnego zarządzania projektami, (co obejmuje np. planowanie, organizowanie, zarządzanie, kierowanie i zlecanie zadań, analizowanie, komunikowanie, sporządzanie raportów, ocenę i sprawozdawczość. Skutecznej reprezentacji i negocjacji oraz zdolności zarówno pracy indywidualnej, jak i współpracy w zespołach.

Niezbędna jest umiejętność oceny i identyfikacji własnych mocnych i słabych stron, a także oceny ryzyka i podejmowania go w uzasadnionych przypadkach

Postawa przedsiębiorcza charakteryzuje się inicjatywnością, aktywnością, niezależnością i innowacyjnością, zarówno w życiu osobistym, społecznym, jak i w pracy. Obejmuje również motywację i determinację w kierunku realizowania celów, czy wspólnych czy prywatnych.”¹

Kompetencje w zakresie uczenia się – realizacja projektu może pomóc także uczniom w nabyciu kompetencji w zakresie uczenia się, szczególnie w poniżej zapisanym ujęciu.

„Umiejętność uczenia się” to zdolność konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, organizowania własnego procesu uczenia się, w tym poprzez efektywne zarządzanie czasem i informacjami, zarówno indywidualnie, jak i w grupach.

Chęć wykorzystywania doświadczeń z życia i uczenia się, a także ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się i wykorzystywania tego procesu w różnorodnych sytuacjach życiowych.”²

Działania w projekcie znakomicie będą służyć uczniom do nabywania kompetencji w uczeniu się z doświadczenia, w aktywnym uczestnictwie i interakcji. Jest to możliwe dzięki doskonaleniu myślenia krytycznego i twórczego, w czym powinni im pomagać opiekunowie projektów. Projekty będą okazją do powstania wielu twórczych pomysłów, a dzięki myśleniu krytycznemu będą nabierały realnych kształtów umożliwiającą pozytywną realizację.

2. Lokalne Grupy Projektowe – działania sprzyjające rozwojowi emocjonalnemu uczniów

Praca w Lokalnych Grupach Projektowych została tak zaplanowana, aby stworzyć uczniom optymalne warunki do zaspokajania ich potrzeb psychicznych i rozwojowych oraz pomóc im budować pozytywną samoocenę.

Wspólne działanie rówieśników w grupie to znakomita okazja do zaspokajania potrzeby przyjaźni, przynależności, akceptacji rówieśników, uznania, ważności

¹ Z małymi poprawkami redakcyjnymi tekst z Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

² Tamże

i szacunku. Dla budowania pozytywnej samooceny w okresie dorastania szczególnie cenne jest uznanie w oczach rówieśników oraz potwierdzone przez praktykę kompetencje.³ Metodologia pracy w szkolnych grupach projektowych stwarza ku temu znakomitą okazję.

Wybór problemu do realizacji oraz samodzielny, dokonany przez młodzież plan realizacji projektu, wreszcie poczucie dumy z wykonania prestiżowego zadania i zasłużone uznanie ze strony dorosłych to właściwe doświadczenia dla zaspokojenia wspomnianych potrzeb. Dla kształtowania się tożsamości nastolatka pozytywne doświadczenia w relacjach z dorosłymi, takie jak uznanie dla kompetencji czy szacunek dla dobrze zaplanowanych działań stają się czymś nie do przecenienia. Wspólne, prestiżowe działanie pozwala rówieśnikom odkrywać mocne strony swoich kolegów, przymioty, które trudno dostrzec w ławce szkolnej. One mogą być szansą dzieci niedocenianych w czasie tradycyjnych działań szkolnych. Często pozytywnymi bohaterami działań projektowych są Ci, którzy w klasie w ciągu 45 minut lekcji i krótkich przerw ciągle przeszkadzają, buntują się czy kłócą. W autorskich działaniach projektowych często okazują się atrakcyjnymi, twórczymi kompanami, z którymi przyjaźń wzbogaca i stanowi „życiowe” wyzwanie.

Czas gimnazjum to okres, który ma przygotować do przyszłego zmagania się z zadaniami stawianymi przez życie i pracę zawodową, to czas, w którym młody człowiek powinien nauczyć się stawiać sobie cele i podążać za nimi pomimo różnych przeszkód. Późne dzieciństwo to także czas rozwoju samodzielności, wewnątrzsterowności i odkrywania reguł rządzących działaniem i komunikacją społeczną oraz związku sukcesu z obowiązkowością i zaangażowaniem. Naturalna jest wtedy fascynacja współbyciem w grupie rówieśniczej według obowiązujących w niej norm, reguł i zwyczajów wypracowanych przez samą grupę bądź jej rówieśniczych liderów.

Konieczne staje się wtedy doświadczanie własnej skuteczności, radości z sukcesów oraz sprawstwa w działaniu w kontekście społecznym. Praca w projekcie daje szansę na uczenie się wytrwałości, odporności na niepowodzenia, rozwój poczucia odpowiedzialności za skutki swoich działań oraz buduje potrzebny społecznie nawyk odczuwania dumy z dobrze zaplanowanej i wykonanej przyjemnej pracy.

W myśl interakcjonistycznych teorii psychologicznych /Bjorklid 1986, Samerhoff 1987/

„1. Rozwój jest rezultatem aktywnej interakcji dziecka z otoczeniem, zarówno społecznym jak i fizycznym.

2. Środowisko oznacza rzeczywistość nie tyle obiektywną, ile spostrzeganą przez dziecko, tzn. podlegającą konstrukcji i interpretacji przez osobiste doświadczenie świata.

3. Środowisko wpływa na dziecko w sposób bezpośredni jak i pośredni; Jednostka nie podlega wyłącznie wpływom środowiska, ale także sama na nie wpływa i odczuwa potrzebę zaangażowania się w tego typu aktywność.

4. Dziecko nabywa wiedzy i rozwija się dzięki:

- Inicjowanej przez siebie aktywności własnej
- Możliwościom stawianym przez otoczenie

³za R Fisher, Uczymy jak się uczyć, W.S.i P. Spółka Akcyjna, W-wa 1999.

- Regulowanemu przez dziecko wpływowi środowiska”⁴

W kontekście cytowanej teorii, **realizacja przez gimnazjalistów projektów będących ich autorską próbą rozwiązania problemów lokalnej społeczności jest optymalną okolicznością intensyfikującą rozwój osobisty wszystkich, którzy zechcą aktywnie się zaangażować.**

Koniecznym warunkiem korzystnego oddziaływania pracy w projekcie na jej wykonawców jest wysoki profesjonalizm opiekunów. Mowa tu o trudnej umiejętności inspirowania, zachęcania, motywowania, utrzymywania zainteresowania i wspierania w miejsce częstszego w warsztacie nauczyciela polecenia, pokazywania, podawania, pouczania i oceniania. Opiekunowie szkolnych projektów powinni próbować pozostać o „pół kroku za uczniami”, ze spokojem obserwując ich zmagania. Drobne niepowodzenia uczniów powinny móc stać się doświadczeniem doskonalącym następne kroki. Aby tak się stało, opiekunowie powinni stworzyć przestrzeń i czas na omawianie trudności, wyciąganie z nich wniosków w celu dalszego doskonalenia procesu realizacji projektu. Nauczyciele opiekunowie, stale powinni pamiętać, że to nie **efekt projektu będzie najważniejszy dla kształtowania się kompetencji kluczowych u jego uczestników, ale przebieg procesu realizacji projektu.** Rodzaj doświadczeń uczniowskich zadecyduje o tym, czy projekt spełni pokładane w nim nadzieje.

Pomysł na rolę opiekunów w projekcie wpisuje się w teorię konstruktywistyczną, której częścią jest konstruktywizm społeczny. Konstruktywizm społeczny kładzie nacisk na społeczny i kulturowy kontekst uczenia się. Uczniowie odkrywają i interpretują otaczający ich świat poprzez aktywne uczestnictwo i interakcję z nim. Nauczyciele już nie kontrolują procesów uczenia się, lecz jedynie je ułatwiają. Tak może się stać w projekcie e-Akademia Przyszłości.

Opisana w części 3 technologia projektu pomoże w metodycznej pracy metodą projektów oraz w dobrym wywiązaniu się nauczycieli z trudnych obowiązków opiekunów projektów.

3. Lokalne Grupy Projektowe w programie e-Akademia Przyszłości - technologia projektu szkolnego.

Projekty szkolne na rzecz lokalnej społeczności, ważna część programu E-Akademia przyszłości, będą realizowane metodą projektu przez grupy uczniów, pod kierunkiem nauczycieli. Będą one równocześnie projektami edukacyjnymi, stanowiącymi część programu szkoły.

Rekrutacja do Lokalnych Grup Projektowych

Zespoły projektowe mają składać się z dowolnie dobranych uczniów. Mogą to być całe klasy lub **minimum 10-osobowe** zespoły z jednej lub kilku klas.

Po ukonstytuowaniu się, tj. wybraniu liderów grupy, rozdzieleniu ról ważnych na etapie diagnozy problemów lokalnych, grupa będzie musiała dokonać rozeznania w środowisku.

⁴ Psychologia rozwoju człowieka Charakterystyka Okresów Życia red. Barbara Harwas Napierała, Janusz Trempała

W wyniku przeprowadzonych przez uczniów zwiadów, obserwacji, wywiadów, ankiet i dyskusji opracowana zostanie z udziałem nauczyciela /nie pod jego kierownictwem/ diagnoza problemów lokalnych.

Diagnoza i określanie problemów

Grupy uczniowskie spróbują nazwać potrzeby lokalnej społeczności, dokonają analizy danych pozyskanych w pierwszym etapie, nazwą problemy, które obniżają poziom życia sąsiadów, krewnych, innych mieszkańców, problemów dokuczliwych, z którymi nie radzi sobie samorząd lokalny.

Diagnoza powinna być pogłębiona refleksją nad merytorycznymi przyczynami owych problemów. W wyniku diagnozy może powstać rejestr lokalnych problemów. Powinien być on przekazany np. na ręce zaprzyjaźnionych ze szkołą radnych lub władz lokalnych. Z listy zdiagnozowanych problemów uczniowie powinni wybrać jeden, który będą chcieli rozwiązać realizując program lokalnych projektów.

Po wyborze problemu cała grupa uczniów powinna próbować opisać ów problem w różnych jego aspektach, następnie przystąpić do zaplanowania działań projektowych.

Ważnym integrującym momentem jest nadanie nazwy projektowi. Nazwa powinna być intrygująca, ciekawa i oddawać istotę projektu. Pomocą w planowaniu będzie formularz **załącznik nr 1**.

Wybrany przez grupę uczeń powinien zarejestrować opracowany projekt na platformie, umieszczając tam formularz. Nauczyciel - opiekun projektu jest zobowiązany do upewnienia się, że rejestracja została dokonana w terminie i zgodnie z kierownictwa przyjętymi zasadami..

Realizacja projektu

Przedmiotem troski opiekuna w czasie realizacji całego projektu powinien być równomierny rozkład zadań wśród uczestników projektu. Poszczególnymi działaniami powinni kierować każdorazowo inni uczniowie, aby każdy z nich w wyniku realizacji projektu mógł wpisać w swój wizerunek własny przekonanie o tym, że potrafi odpowiedzialnie pokierować działaniem.

Opracowany na początku według formularza schemat projektu, modyfikowany w czasie realizacji, będzie także podstawą do działań ewaluacyjnych.

Po zakończeniu poszczególnych etapów projektu powinny odbywać się spotkania realizatorów projektu z opiekunem w celu dokonania rozliczeń z zaplanowanych działań oraz ewentualnej modyfikacji planów. W fazie wdrażania projektu uczniowie będą mogli wpisywać swoje dokonania, spostrzeżenia i wnioski na platformie internetowej. Po zakończeniu projektu uczniowie opracowują raport i składają go w 2 egzemplarzach na stosownym formularzu. **załącznik nr 2a**. Formularze podpisują wszyscy wykonawcy projektu, co dzięki odpowiedniej pracy opiekuna, będzie dodatkowym elementem wychowawczym związanym z wiarygodnością podpisu. Raport podpisuje także opiekun projektu i dyrektor szkoły. W celu podniesienia rangi projektu szkolnego, budowania prestiżu uczniów i szkoły w środowisku raport powinien zostać przyjęty do wiadomości przez przedstawiciela samorządu lokalnego. Przyjęcie raportu ma także zostać potwierdzone podpisem. Jeden egzemplarz wypełnionego formularza powinien zostać w szkolnej dokumentacji, drugi należy przesłać do biura projektu. Równocześnie należy na platformie umieścić elektroniczną wersję raportu.

Pomocą dla uczniów w realizacji projektu będzie harmonogram szkolnego projektu /**załącznik nr 3**. /W celu zaś ułatwienia nauczycielom - opiekunom

projektów pełnienia ich niełatwej roli, opracowany został i dla nich stosowny harmonogram. / **załącznik nr 4**/

Rocznie 10 projektów wybranych przez komisję powołaną przez kierownictwo projektu e-Akademia Przyszłości będzie publicznie zaprezentowanych.

4. Jak włączyć ocenianie w ramach Lokalnych Grup Projektowych do Wewnętrznszkolnego Systemu Oceniania?

Ocenianie w ramach Lokalnych Grup Projektowych winno być zgodne z Wewnętrznszkolnym Systemem Oceniania.

Bardzo zasadne jest włączenie do szkolnych kryteriów oceny zachowania, kryterium związanego z udziałem uczniów w projektach edukacyjnych. Nie wystarczy oceniać udziału, lecz wkład pracy, zaangażowanie, solidność oraz pomysłowość..

W propozycjach należy także rozważyć włączenie działań projektowych do kryteriów oceniania z poszczególnych przedmiotów. Będzie to zależało od problematyki, jaką obejmie projekt. Analizując konieczne osiągnięcia uczniów zapisane w podstawie programowej z poszczególnych przedmiotów bez trudu będzie można dopatrzeć się zbieżności z osiągnięciami uczniów w projekcie. Uwzględnienie pracy uczniów w projekcie w ocenach z przedmiotu podniesie rangę pracy w zespole projektowym, bowiem niestety wielu z uczniów już z zostało wytrenowanych do pracy „tylko za oceny”. Być może z czasem radość płynąca ze współpracy w dobrze wykonywanych przedsięwzięciach stanie się głównym źródłem motywacji dla działań na rzecz dobra wspólnego uczenia się w doświadczaniu.

5. Przykładowe projekty uczniowskie powstałe na rzecz lokalnej społeczności w programie „Społeczeństwo obywatelskie zaczyna się w szkole” realizowanym z Funduszy Norweskich przez Społeczne Towarzystwo Oświatowe w 2007/2008

Aby pomóc w wyobrażeniu sobie, jak poważne problemy mogą być rozwiązywane, przez gimnazjalistów, warto wspomnieć o projekcie „Społeczeństwo Obywatelskie zaczyna się w szkole” realizowanym w 2009 roku przez Społeczne Towarzystwo Oświatowe z Funduszy Norweskich. W owym projekcie uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych rozwiązywali na miarę swoich możliwości następujące problemy lokalne; „Zamiar zburzenia zaniedbanych nagrobków polskich żołnierzy; Brak opieki nad dziećmi po lekcjach - kłopoty dzieci z rodzin dysfunkcyjnych; Brak segregacji śmieci, w tym powodujących zagrożenie dla środowiska naturalnego (tonery, baterie); Wykorzystywanie plastiku, jako opału w domach jednorodzinnych - zanieczyszczenie atmosfery; Brak krwi - niedobory krwi w szpitalach, pustki w bankach organów; Brak pomysłu na czas wolny dzieci czy Nadmierną popularność fast-foodów, czy wypalanie traw; Małe możliwości finansowe pobliskiego domu dziecka.

Częścią poradnika jest opowiadająca o projektach uczniowskich wkładka do Edukacji i Dialogu./ Załącznik nr 5/. Może ona być pomocą i inspiracją dla opiekunów projektu.

Załączniki

Załącznik nr 1

e-Akademia Przyszłości
LOKALNE ZESPOŁY PROJEKTOWE
Projekt Edukacyjny

Pełna nazwa szkoły

Adres:

Kontakt:

Nazwisko opiekuna projektu:

Tytuł Projektu: / ciekawy, informujący o istocie projektu/

Opis problemu, który będzie realizował szkolny zespół projektowy: / około 20 zdań /

Cele projektu: /Jak to będzie wyglądało po wdrożeniu projektu?/

Harmonogram / działania w czasie/:

Do harmonogramu należy wpisać wszystkie działania uczniowskie, zarówno te związane z realizacją projektu, jak i jego administrowaniem i zarządzaniem, a także ewaluacją podsumowaniem, raportowaniem.

Etap I projektu

Co jest do zrobienia? /działania/	Termin wykonania	Kto wykonuje	Kto kieruje

Etap II

Co jest do zrobienia? /działania/	Termin wykonania	Kto wykonuje	Kto kieruje

Etap III.

Co jest do zrobienia? /działania/	Termin wykonania	Kto wykonuje	Kto kieruje

Etap IV

Co jest do zrobienia? /działania/	Termin wykonania	Kto wykonuje	Kto kieruje

Planowane działania ewaluacyjne / działania, po których będzie można poznać, że projekt osiągnął zakładane cele – po czym poznam, że.....?/

Działania ewaluacyjne mają zostać także wpisane w harmonogram projektu. Można planować po każdym etapie działania ewaluacyjne i wnioski dla dalszej realizacji.

Imię i nazwisko ucznia, który zarejestrował projekt zespołu na platformie i który umieści tam raport końcowy. / Mogą to być 2 różne osoby/

Załącznik Nr 2
Raport z realizacji projektu
/wersja papierowa/

E-Akademia Przyszłości
LOKALNE ZESPOŁY PROJEKTOWE
Projekt Edukacyjny

Pełna nazwa szkoły
Adres:
Kontakt:
Nazwisko opiekuna projektu:
Ilość członków zespołu projektowego:

Tytuł Projektu:

Opis problemu, który szkolny zespół projektowy realizował: /około 20 zdań /
/tak jak w zgłoszeniu, chyba że nastąpiły zmiany/

Opis sposobów rozwiązania problemu.

Cele projektu: /Jak to będzie wyglądało po wdrożeniu projektu?/
/tak jak w zgłoszeniu, można poszerzyć o cele osiągnięte, a niezaplanowane/

Analiza realizacji harmonogramu

Co było do wykonania/zgodnie ze zgłoszeniem /	Termin planowany	Termin wykonania	Kto miał wykonać	Kto miał kierować	Kto wykonał	Kto kierował	Uwagi o realizacji, wyjaśnienia

Działania, o które poszerzono projekt:

Wyniki ewaluacji projektu, to znaczy informacja o tym, w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane.

Informacja o stopniu zadowolenia z realizacji projektu jego autorów:

Inne uwagi o realizacji projektu:

Niniejszym potwierdzam udział w projekcie .../nazwa projektu/.

.....i potwierdzam swoim podpisem jego wykonanie. /podpisy
wszystkich uczestników zespołu projektowego/

Stwierdzam realizację projektu:

Podpis opiekuna projektu

Podpis dyrektora szkoły

Przyjmuję do wiadomości ,że na terenie gminy
w ramach projektu e-Akademia Przyszłości zrealizowano projekt na rzecz naszej społeczności
o nazwie

.....

Podpis przedstawiciela władz lokalnych:

Anna Okońska-Walkowicz

Harmonogram pracy uczniów – członków Lokalnej Grupy Projektowej w roku szkolnym 2010/2011

DZIAŁANIE	TERMIN
Diagnoza lokalnych problemów zwiady, wywiady, ankiety spotkna – dowiadujecie się chłopcy i dziewczęta, co doskwiera mieszkańcom Waszej miejscowości, co mogłoby lepiej funkcjonować, a co zależy od decyzji władz lokalnych	Październik 2010
Stworzenie listy problemów lokalnych wynikających z diagnozy – nazwijcie problemy swoim językiem, określając problemy możliwie jak najprościej i jak najkonkretniej.	
Złożenie listy lokalnych problemów na ręce przedstawicieli władzy lokalnej – wcześniej należy się zapowiedzieć u osoby, na której ręce postanowiliście złożyć listę. Może Wam w umówieniu się pomóc ktoś z rodziców, może szkolna sekretarka, a może trzeba będzie zwrócić się do opiekuna lub opiekunki projektu. Starajcie się być jak najbardziej samodzielni. Lista powinna być poprzedzona wstępem, który np. będzie wyjaśniał przyczyny waszego zainteresowania bolączkami lokalnej społeczności.	Do końca listopada 2010
Zorganizowanie spotkania grupy, na którym zostanie wybrany problem, którego rozwiązywanie będzie istotą działań Lokalnej Grupy Projektowej oraz dokonany zostanie staranny jego opis. Opis problemu ma być krótki / do 20 zdań/, ale bardzo konkretny.	do 23 listopada 2010
Zorganizowanie spotkania grupy, w czasie, którego zaplanujecie przebieg realizacji projektu według załącznika NR 1. Wybierzcie liderów grupy np. kierownika grupy projektowej, jego zastępcę, sekretarza... W precyzyjnym formułowaniu celów może Wam pomóc opiekun. Szczególnie starannie należy zaplanować harmonogram. Ma to być grupowa decyzja osiągnięta w wyniku konsensusu, nie głosowań. Odpowiedzialnymi za poszczególne działania powinny być każdorazowo inne osoby, aby każdy z Was zakosztował przyjemności kierowania, a także odpowiedzialności jaka z tym się wiąże.	do końca listopada 2010

Zgłoszenie na platformę projektu poprzez umieszczenie wypełnionego formularza – planu realizacji Waszego projektu przez upoważnioną przez grupę osobę. Może kontakt z platformą powinien należeć do sekretarza.	do 10 grudnia 2010
Realizacja projektu zgodnie z harmonogramem. Po zakończeniu poszczególnych etapów powinniście je podsumowywać, szacować ich wartość, czyli dokonywać ewaluacji. Powinniście także rozważać, w jakim stopniu Wasze działania prowadzą Was do osiągnięcia zapisanych celów. Dobrze zaplanowane, pożyteczne działania na ogół cieszą tych, którzy je realizują. Próbuje zastawiać się nad tym, w jakim stopniu jesteście z siebie zadowoleni i czy nadal widzicie sens projektu. W wyniku przeprowadzonej ewaluacji wskazane są pewne zmiany w harmonogramie, które należy także nanieść na platformę.	od listopada do połowy maja 2011
Zorganizowanie spotkania lub kilku spotkań podsumowujących projekt. Wspólne wypełnienie formularza raportu poprzedzone głęboką refleksją, wypracowaniem wniosków. Możecie się zastanowić czy nie chcielibyście kontynuować, już poza projektem podobnych przedsięwzięć.	do 20 maja 2011
Opracowanie raportu, podpisanie go przez Was wszystkich. Zaniesienie go do dyrekcji szkoły w celu popisania przez dyrektora szkoły, a następnie wybranie delegacji, która przedstawi raport dowolnie wybranemu przedstawicielowi władz lokalnych, który potwierdzi podpisem przyjęcie raportu do wiadomości.	do 5 czerwca
Wysłanie raportu pocztą do Biura projektu e-Akademia Przyszłości	do 5 czerwca
Umieszczenie raportu na platformie	do 5 czerwca
Zorganizowanie spotkania, na którym sobie pogratulujecie osiągnięć, opowiecie sobie jak to było i będziecie się cieszyć, że udało się wspólnie czegoś dokonać.	do końca roku

Harmonogram pracy nauczyciela – opiekuna Lokalnej Grupy Projektowej w roku szkolnym 2010/2011

DZIAŁANIE	TERMIN
Powołanie Lokalnego Zespołu Projektowego	październik 2010
Wyjaśnienie członkom zespołu istoty projektu edukacyjnego i wskazanie im korzyści płynących dla jego realizatorów z punktu widzenia ich osobistego rozwoju	październik 2010
Pozyskanie rodziców uczniów dla realizacji projektu poprzez staranne wykazanie celów przedsięwzięcia z punktu widzenia rozwoju ich dzieci / budowanie wysokiej samooceny, zaspokajanie potrzeb psychicznych i wyposażanie ich w kompetencje kluczowe w zakresie innowacyjności, przedsiębiorczości,/	październik 2010
Zorganizowanie działań uczniowskich związanych z diagnozą problemów nękających lokalną społeczność	październik 2010
Monitorowanie działań uczniów w czasie ustalania problemów lokalnej społeczności	październik 2010 -15 listopada 2010
Zorganizowanie spotkania, na którym powstanie lista problemów oraz zostanie ustalony jej adresat oraz zespół, który złoży listę na ręce lokalnej władzy samorządowej	do 15 listopada
Monitorowanie przekazania listy władzom samorządowym	do końca listopada 2010
Zorganizowanie spotkania grupy, na którym zostanie wybrany problem, którego rozwiązywanie będzie istotą działań szkolnej oraz dokonany zostanie staranny jego opis.	do 23 listopada 2010
Zorganizowanie spotkania grupy, w czasie którego uczniowie zaplanują przebieg realizacji projektu i wypełnią formularz Nr 1	do końca listopada 2010
Zapoznanie Rady Pedagogicznej i dyrekcji z wyborem uczniów, z metodologią projektu realizowanego w ramach Ligi Szkolnych Projektów e-Akademii przyszłości oraz wpisanie go w program szkoły jako jeden z projektów edukacyjnych w programie szkoły. Ustalenie na Radzie Pedagogicznej włączenia oceny projektu do szkolnego systemu oceniania / ocena zachowania, ocena z wos, języka polskiego, biologii??/	do końca listopada 2010
Zapoznanie rodziców uczniów z wyborem problemu, poszukanie ewentualnych współpracowników wśród rodziców	do końca listopada 2010
Upewnienie się, czy projekt został zgłoszony na platformę przez upoważnionego przez grupę ucznia.	do 10 grudnia 2010

Czuwanie nad przebiegiem projektu	od listopada 2010 do połowy maja 2011
Udział w systematycznej, zgodnej z planem ewaluacji na poszczególnych etapach realizacji projektu	od listopada 2010 do połowy maja 2011
Zorganizowanie spotkania podsumowującego projekt. Wspólne wypełnienie formularza raportu	do końca maja 2011
Wysłanie raportu pocztą do Biura projektu e-Akademia Przyszłości	do 5 czerwca 2011
Umieszczenie raportu na platformie	do 5 czerwca 2011
Zadbanie o uwzględnienie oceny pracy w projekcie w ocenach końcoworocznych z przedmiotów i zachowania, zależnie od wcześniejszych decyzji Rady Pedagogicznej	do 20 czerwca 2011
Podsumowanie projektu na podsumowującej Radzie Pedagogicznej	do 20 czerwca 2011